

## Informatienota

|                        |                                                                 |
|------------------------|-----------------------------------------------------------------|
| Datum raadsvergadering | : 28 oktober 2025                                               |
| Registratienummer      | : GZDGWB/2160499/2160507                                        |
| Informatienummer       | : IN104                                                         |
| Portefeuillehouder     | : Jan de Geus                                                   |
| Bijlage(n)             | : -                                                             |
| Onderwerp              | : Zorgkosten eerste helft 2025 en ontwikkelingen sociaal domein |

---

### Onderwerp

Zorgkosten eerste helft 2025 en ontwikkelingen sociaal domein

### Kennisnemen van

De ontwikkeling in de zorgkosten van januari t/m juni 2025 en de bredere bewegingen in het sociaal domein.

### Inleiding

Het college van burgemeester en wethouders heeft toegezegd de gemeenteraad periodiek op de hoogte te houden van de ontwikkeling van de zorgkosten in het sociaal domein. In deze raadsinformatienota informeren we de gemeenteraad over de zorgkosten van januari t/m juni van 2025.

### Kernboodschap

Met de eerste bestuursrapportage heeft de gemeenteraad ingestemd met het aanpassen van de begroting voor het sociaal domein. Demografische ontwikkelingen en prijsstijgingen (zowel inflatie als inkoop) zijn hierdoor beter verwerkt. We zijn momenteel op de juiste koers om binnen deze aangepaste begroting van het sociaal domein te blijven voor 2025. Concreet betekent dit de volgende kosten:

|               | <b>Realisatie<br/>2022</b> | <b>Realisatie<br/>2023</b> | <b>Realisatie<br/>2024</b> | <b>Begroting<br/>2025</b> | <b>P1-P6 2025</b> |
|---------------|----------------------------|----------------------------|----------------------------|---------------------------|-------------------|
| Wmo           | 8.606.859                  | 9.411.595                  | 9.684.379                  | 10.079.027                | 4.950.000         |
| Jeugdzorg     | 12.824.813                 | 15.144.812                 | 16.337.968                 | 16.280.648                | 8.200.000         |
| <b>Totaal</b> | <b>21.431.672</b>          | <b>24.556.407</b>          | <b>26.022.348</b>          | <b>26.359.675</b>         | <b>13.150.000</b> |

Tegelijkertijd zijn we terughoudend, want soms zijn zware vormen van zorg noodzakelijk, waardoor het verloop van de zorgkosten grillig kan zijn.

### Ontwikkeling zorgkosten

De gemeenteraad is in een eerdere raadsinformatienota geïnformeerd over de dalende aantallen jeugdcliënten. Deze daling zet nog steeds door. Bij Wmo zien we juist een stijging, waardoor we onder aan de streep een lichte stijging zien van het aantal cliënten ten opzichte van 2024.

## **Wmo**

Bij Wmo zien we, zoals verwacht, een geleidelijke stijging van de zorgkosten. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door de inzet van huishoudelijke ondersteuning. Niet alleen nemen de clientaantallen hierop gestaag toe, ook zijn er in januari en april prijsstijgingen geweest. Onze tarieven weken teveel af van landelijke tarieven, waardoor het noodzakelijk was om dit door te voeren. Ter illustratie: 50 procent van de kosten die gemaakt worden bij de Wmo zijn voor huishoudelijke ondersteuning.

Voor hulpmiddelen, rolstoelen en woningaanpassingen is in 2024 een mooie besparing gerealiseerd van 450.000 euro. Momenteel zien we dat de kosten vergelijkbaar laag blijven met 2024. Dit is het resultaat van hard werken door Team sociaal. Zij voeren efficiënt regie op de casuïstiek en onderzoeken ook de eigen kracht en mogelijkheden van inwoners. Daarnaast werpt de goede samenwerking met het team vastgoed zijn vruchten af. Vastgoed kijkt mee op de offertes van aannemers, en traint consultants waar ze op moeten letten. Tegelijkertijd weten we dat deze producten een grillig verloop hebben.

Er loopt momenteel een pilot waarin zes Odensehuizen gestart worden. ZonMw stelde hiervoor een subsidie beschikbaar. Een Odensehuis is een laagdrempelige inloop voor mensen met (beginnende) geheugenproblemen. Het is mogelijk dat we hierdoor een kostenbesparing krijgen, omdat het een aantal mensen afvangt die normaal naar dagbesteding zouden gaan. Daarentegen kan het ook juist leiden tot meer mensen die naar dagbesteding gaan, omdat eerder opgemerkt wordt dat het niet meer goed lukt. Los van de kosten is het een zeer wenselijke ontwikkeling voor de West Betuwse samenleving.

Voor de Wmo is de prognose dat de kosten met betrekking tot de eerste helft van 2025 nagenoeg op hetzelfde bedrag uitkomen als de eerste helft van 2024. Wanneer we huishoudelijke ondersteuning buiten beschouwing laten, zouden we 150.000 euro voordeliger uitkomen dan 2024. Dit houdt dus in dat we op de overige Wmo producten gezamenlijk ongeveer 150.000 euro minder uit hebben gegeven dan in de eerste helft van 2024.

## **Jeugd**

Vanuit de jeugdwet zien we dat we in de eerste helft van 2025 minder kosten maakten ten opzichte van de realisatie van de eerste helft van 2024. De afname is subtiel. Vorig jaar konden we op specifieke producten (zoals jeugdhulp met verblijf) een grote besparing rapporteren. We zien nu tijdens de eerste helft van 2025 dat de besparingen geen grote 'klappers' zijn op één product, maar meer een geleidelijke daling op meerdere producten. De 'quick wins' om te besparen zijn vorig jaar aangepakt. Tegelijkertijd is het knap dat we deze onderlijn vast kunnen houden en niet opnieuw kostenstijgingen krijgen.

We zien over de gehele linie van zware GGZ zorgproducten dat er minder cliënten en dus minder kosten worden gemaakt. Denk dan aan specialistische en academische jeugd GGZ. In 2024 zagen we hier juist een kostenstijging op. De kosten voor (alle) jeugd GGZ zijn samen één derde van het hele jeugdzorgbudget.

Wel zien we een toename van het aantal jeugdigen waarvoor diagnostiek wordt aangevraagd. We zien vaak dat dit vanuit scholen wordt ingezet, omdat zij dit onder andere nodig hebben om extra ondersteuning in te zetten. We zijn in overleg met scholen en Team sociaal om te kijken hoe we dit beter met elkaar kunnen afstemmen. Deze ontwikkeling heeft geen grote financiële gevolgen op korte termijn, maar wel maatschappelijke gevolgen. Het hebben van een diagnose kan helpen wanneer het duiding geeft aan bepaalde gedragingen. Maar het kan

ook stigmatiserend werken. Uiteindelijk zou niet een diagnose, maar een hulpvraag leidend moeten zijn in het inzetten van de juiste ondersteuning.

We hebben twee vormen van jeugdhulp met verblijf: met behandeling en zonder behandeling. Op jeugdhulp met verblijf en behandeling is een forse besparing behaald. Deze daling is vorig jaar ingezet en is eerder benoemd in de raadsinformatienota van maart 2025 (documentnummer GZDGWB/1876389/1876397). Momenteel hebben we nagenoeg geen jeugdigen meer die deze vorm van zorg hebben. Voor jeugdhulp met verblijf zonder behandeling zien we dat er voornamelijk op de lichte vormen, zoals pleegzorg en gezinshuizen, jeugdigen geïndiceerd worden. Op de zwaardere vormen van verblijf met ondersteuning zijn enkel een paar jeugdigen geïndiceerd. Onze doelstelling is nooit geweest om geen jongeren meer te hebben op deze verblijfsproducten. Soms kan het niet anders. Wel proberen we zware vormen van verblijf zo veel mogelijk te beperken. Als het thuis niet meer kan of lukt, is (netwerk)pleegzorg een oplossing die zo dicht mogelijk bij een thuissituatie is. Pleegzorg is vaak een langdurige vorm van ondersteuning, wat maakt dat de uitgaven die we maken op deze producten stabiel zijn.

Voor jeugd is de prognose nu dat we ongeveer 200.000 euro voordeliger uitkomen ten opzichte van het eerste half jaar in 2024. Alles bij elkaar genomen verwachten we, op basis van de cijfers die we nu hebben, binnen de bijgestelde begroting van 2025 te blijven. Deze kosten zijn moeilijk voorspelbaar, aangezien soms dure zorg noodzakelijk is. Waardoor we soms ineens veel kosten maken.

### **Bredere ontwikkelingen sociaal domein**

In de zomer van 2024 stelde het college van burgemeester en wethouders het Herstelplan sociaal domein vast. De looptijd was tot en met najaar 2025. Op dit moment bereiden we een rapportage voor over de stand van zaken. Deze kan de gemeenteraad september 2025 verwachten. De nieuwe visie Samen sterk en in beweging, die de gemeenteraad in juni 2025 vaststelde is een vervolg op het Herstelplan.

De Hervormingsagenda Jeugd omvat een aantal maatregelen om jeugdigen een goede start in het leven te geven en het jeugdstelsel houdbaar te maken voor de toekomst. Eén van die maatregelen richt zich op stevige lokale teams. De 'lokale toegang' is het gemeentelijke toegangsteam tot zorg. Bij ons in de gemeente is dit Team sociaal. Hoe de lokale toegang werkt en is ingericht is per gemeente verschillend. Het Rijk heeft met de Hervormingsagenda Jeugd, en later met het Richtinggevend Kader toegang lokale teams en het werkpakket Stevige Lokale Teams een lijn neergezet waar lokale teams aan moeten voldoen. Dit betekent voor veel gemeenten een doorontwikkeling van hun Team sociaal, zo ook voor ons. Een stevige lokale toegang staat onder andere dicht bij de inwoners, is in verbinding met het 'voorliggend veld' (preventie) en biedt zelf lichte vormen van hulp. Daarnaast krijgen zij een grotere rol bij het begeleiden van gezinnen waar onveiligheid een rol speelt. Dit betekent dat we in nauw(er) contact moeten staan met andere partijen die ook een toegang tot jeugdhulp zijn, zoals huisartsen en scholen (partijen die ook jeugdhulp kunnen indiceren). De doorontwikkeling die er voor ons ligt, past bij de leidende principes die we hanteren (Dichtbij, Eigen regie, Preventie, Integraal en uitgaan van mogelijkheden). Het is daarmee geen nieuwe koers, maar een verdere uitwerking. Hoe deze doorontwikkeling precies ingevuld wordt, wordt nog ontwikkeld. Er zijn veel keuzes te maken. We starten met de eerste stappen waarin we inventariseren welke de mogelijkheden het beste passen bij West Betuwe.

Daarnaast het is AZWA gepresenteerd, het Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord. Dit is een vervolg op het IZA en GALA. Ook hierin zien we een stevige beweging naar meer lokaal werken. Uiteindelijk is de overkoepelende lijn van alle stukken dat we meer in de wijk gaan werken, dichterbij de inwoners en in nauwer contact met partners. Hierin wordt voor de gemeente een grote rol verwacht. Het AZWA ligt bij de Algemene Ledenvergadering van de VNG in het najaar 2025 voor ter besluitvorming.

## **Consequenties**

De nieuwe koers vanuit het Rijk over de Stevige Lokale Toegang gaat veel betekenen voor West Betuwe. Tegelijkertijd kunnen we op dit moment nog niet schetsen hoe dit vorm gaat krijgen. Zodra hier meer over bekend is, wordt de gemeenteraad geïnformeerd.

## **Financiën**

Alles bij elkaar genomen verwachten we, op basis van de cijfers die we nu hebben, binnen de bijgestelde begroting van 2025 te blijven. In deze begroting is de taakstelling voor het sociaal domein (van 700.000 euro) reeds verwerkt.

Prognoses op zorgkosten blijven altijd een inschatting. De cijfers kunnen ineens veranderen door late facturatie van aanbieders. Of een aantal inwoners met hoge zorgkosten kunnen het beeld ineens veranderen. Bij de jaarrekening is het uiteindelijke resultaat pas zichtbaar. Toch is het van belang om de gemeenteraad op de hoogte te houden van de voorlopige tussenstand.

Tegelijkertijd gebeurt er in de landelijke politiek veel. Het ravijnjaar is uitgesteld en nu beoogd voor 2028. Daar staat tegenover dat het ravijnjaar is geïndexeerd, waardoor het 'ravijn' nog dieper is. Er is een stevige lobby gaande vanuit gemeenten om meer geld beschikbaar te krijgen voor het sociaal domein.

## **Communicatie en participatie**

Het is essentieel dat alle betrokken partijen de visie en uitgangspunten van het sociale domein begrijpen en ondersteunen. Dit vraagt om een continue dialoog en goede communicatie richting inwoners en partners. Partners worden hierover geïnformeerd en bij betrokken tijdens de partnerbijeenkomst op 7 oktober. Inwoners worden geïnformeerd (kernboodschap) via de Gemeenterubriek.

## **Vervolg**

Twee keer per jaar praten we de gemeenteraad bij over de voortgang op de zorgkosten en het sociaal domein. Deze is gepland voor 2 oktober 2025. Daarnaast informeren we de gemeenteraad over bijzondere ontwikkelingen middels raadsinformatienota's.

## **Suggestie ter afhandeling**

Voor kennisgeving aannemen

Burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe,  
de gemeentesecretaris,                      de burgemeester,

Philip Bosman

Servaas Stoop